

csókolnia? Pár perc múlva jött az újabb üzenet, bocs, úgy értettem, olyan, akinek nem csak a testem kell, a nem csupa nagybetűvel.

Mi lehet a Medvével? Neki vajon van gyereke, családja, normális élete? Kinek van normális élete? Mi a normális? Csörömpölést hall letről, automatikusan számolni kezd, három, négy, nyikorgás, lepillant, a lambadás húzza a kocsi. Nem szól a zene. A kocsi teteje nyitva, a pléd oldalra lóg, a plató üres. A körforgalom előtt a férfi megtorpan, felnéz a házra.

Ellép az ablaktól. Timi mindjárt ébred. Most összeszedi a bátorságát, gondolja, össze kell szednie. A konyhában, amíg fő a kávé, Timi mögé settenkedik, átöleli, magához húzza, Timi ásít, felcsúszik combján a hálóing, ellöki a kezét, nem baj, majd visszateszi, belesug a fülébe valamit, még nem tudja, mit, valami szépet.

Molnár Sára

Lidérc

Pályi András nyomán

Hajnalban a varjak keltenek fel, ellepték az udvart, fekete tőlük a csűr meg a tornác. Mindig a fenyőfára ülnek, meg az öreg kút kávjára. Álomban is hallom a káromgásokat, a varjak nem alszanak. Igaz, mostanában összefolyik a nappal meg az éjszaka. Fel kellene kelni, Sári is mondja, mikor nagy ritkán meglátogat. Jön, szellőztet, söpröget, felmos, de nem tudom, minek, mert nálam aztán nincs kosz. Más volt, amikor még járkáltam ki a kertbe, és a cipőmön behoztam a sarat, de már nem nagyon megyek ki sehová, állat sincs, vendég ritkán jön. Nem is nyúlok semmihez, nem rendetlenítek, csak az ágyból nézegetem a holmijaimat. Szép a festett komód, sok pénzt megér, a csipkét rajta még anyám horgolta, a kelengyész láda régiség, abban tartom a menyasszonyi ruhám. A cserépfazekak meg a csészék a sparhelt fölött igazi ritkaságok, ilyenek ma már nincsenek. A kissámlit az uram csinálta, a csíkos rongyszőnyeget meg én szőttem a két kezemmel. A Sárié lesz minden, nekem már nem kell semmi.

Folyton takarít, ez a mániája, undorodik a mocskomtól. Én soha nem szerettem takarítani. Hiába, hogy a nevelt lányom, úgy gondoskodik, mintha igazi lenne. Persze nem kérem ingyen, övé lesz a ház, meg a földek. Erőnek erejével levetkőztet, kimosza a ruháimat, engem meg beültet a dagasztóteknőbe, és tetőtől talpig lemosdat. Régen kenyeret dagasztottam benne, hat nagy kenyérré való tészta, de már nem dagasztok, nem bírná a karom meg a hátam. Úgy összementem, akkora lettem, mint hat kenyér. Nem akarok fürdeni, veszekszem Sárral, tiszta vagyok, mezőre sem járok, nem izzadok, csak heverésem, mint az urak. Azt mondja, szagom van, milyen szagom, hát öregszag, de ha megfürdet, akkor is öregszagom lesz. Nevet, azt mondja, olyan vagyok, mint egy makacs gyermek. *Olyan hát, mert úgy is kezelsz, mint egy gyermeket*, sziszegem, és ne dörzsöld a hátamat, mert fáj! Tiszta pendelyt ad rám, aztán a hokedlire ültet, míg új ágyneműt húz. Nemrég húztam, mégis lecseréli.

Mutatja, hogy foltos, aztán az orromhoz tartja a lepedőt. Húgyszagú, de biztosan a macska pisilte le, mert felmászik az ágyba, ott alszik mellettem. Régebben be sem engedtem a házba, az uram nem tűrte, de most örülök, ha bejön, mert melegít, és legalább van kihez szólni.

Sári kinyitja a kelengyés ládát, kiveszi belőle a menyasszonyi ruhát. Sikítva ejti vissza, azt mondja, beleállt a selyembe a moly, ki kell dobni, mert ha nem, ellepik a molyok a házat, megesznek mindent, és én csak ne rikácsoljak vele, mert nálam aztán minden olyan ócska, hogy ki lehetne hajítani az egész berendezést. *Azt dobd ki, amit te vettél, te fattyú,* hallom a saját varjúhangomat, karcos és rekedtes, hogy lett ilyen, nem tudom, régen szép hangom volt, és elkezdem hajigálni Sárit az eszcájggal. Egy villa eltalálja, a kezéből csöpög a vér. Szívtelen, kapzsi vénasszony vagyok, azt üvölti, egy szörnyeteg, és hogy nekem ő csak cselédnek kellett, soha nem is szerettem, a macskámmal jobban bánok, mint vele. Ő aztán nem jön ide többet, dögöljek csak meg, azzal bevágja az ajtót maga után. Ki szereti a mások kölykét? Senki. Nem tudtam szeretni, mert Isten elvette az enyémet. De etettem, felneveltem, és ő az örökösöm, azért elgondozhat.

Másnap Orbánné jön a szomszédból, azt állítja, Sári bizta meg, és pénzt is ad neki azért, hogy bejárjon hozzám. Egy szavát sem hiszem el, Sári, remélem, nem olyan hülye, hogy egy ilyen jöttmentnek pénzt adjon. Tudom, miért jön, lopni. Minden mozdulatát figyelem, ahogy tüzet gyújt, vizet melegít, kirakja nekem az ételt, amit hozott, aztán ül a sparhelt mellett a sámlin, az én helyemen, és nézi, ahogy eszem. Rosszul főz Orbánné, fanyar, savas minden. Kell bele cukor, hogy ne csipje a nyelvemet. Leveszi nekem a cukros dobozt a kredenc tetejéről, közben figyelem a kezét, mert ott van az uram borotvája mellette a ládikában, fáin svájci márka, jó pénzt adnának érte az ócskapiacon.

Kanalat nem talál a fiókban, nem csoda, a párnám alá dugtam az összeset. Anyámtól örököltem az eszcájgot, nem fogom hagyni, hogy Orbánné kilopkodja őket a fiókból. A kések meg a villák is az ágyamban vannak, a nyugdíjam a szalmazsákban, a gyűrűim a varrógépfiókban. Felhúzni nem tudom már őket, úgy megdagadtak az ujjaim. Sovány vagyok mindenhol, csak a kezem meg a lábam dagadt és vörös, mint a véres hurka. A kristálypoharakat a kéménybe dugtam, anyám ezüsttálcája a szalmazsákom alatt van, ha befordulok a falhoz, érzem, hogy nyomja a széle a térdemet.

Orbánnának lóg a ruhája, szét van taposva a cipője, a haja is kócos, fésületlen, mintha nem is nő lenne, hanem egy csámpás madáríjesztő. Fiatal még, de lompos, elhagyja magát. Bezzeg én csinos voltam, úgy állt rajtam a ruha, mintha rám öntötték volna. A hajamat kontyba kötöttem, gyöngyházfésűt raktam bele. A faluban nagyságos asszonynak szólítottak. Varrónőhöz jártam, és a cipésznél csináltattam elegáns lakkcipőt. Megfordultak utánam, mikor végigkopogtam benne a fűtcán.

Rég volt az, Mariska néni, mondja Orbánné, és pimaszul vigyorog, legszívesebben szembeköpném. Az öregség nem öröm. Semmi, de semmi nem maradt meg abból, aki voltam. A csontjaim meggörbültek, a hús leolvadt rólam, a hajam egészen eltűnt, olyan pihés lett a fejem, mint a napos csibée.

Kanál nélkül eszem a levest, kiszürcsölöm a levét, majd kimarkolom a tányér aljáról a krumplit, és betömöm a számba. Orbánné utálkozva néz, azt mondja, le kéne vágni a fekete karmaimat, ott vannak a vírusok alatta, félhetnék tőlük. Röhögök tele szájjal, ebben a korban már mitől félek, a takarómra spriccel a leves.

Bandika haláláig tartott az életem, a többit nem számolom hozzá. Ha tudnám, visszaforgatnám az időt, és aztán nagyon vigyáznék, hogy azon az átkozott napon ne menjenek el sehová. Az uram ivott már, nem is akart menni, de muszáj volt, mert jött a vihar, és nekünk kint voltak a boglyák feltakarva a mezőn. Igazi itéletidő lett, zúgott az erdő, morgott a föld, délután négykor egészen besötétedett. A szél felkapta és elvitte a kassal együtt a csirkéimet. Rohantam ki a házból, de nem értem utol őket. A felhők sötét gomolyagba tömörültek, olyan volt, mintha a sátán kutyája ugatott volna onnan felülről. Szaladtam, hogy csukjam be az ablakot, de elkéstem. A vihar bevágta, az üveg kitörött, a lábam előtt csattantak szét az üvegszilánkok. Megvágtam a kezem, ömlött belőle a vér, de akkor észre sem vettem. Anyósomat néztem, ahogy egy szál pendelyben áll az udvaron, kócosan, leeresztett hajjal, mint egy lidérc, és a varjakat hessegeti az öreg fenyőfáról. Tudtam, hogy rosszat jelent mindkettő, a varjak is, meg a kitörött ablak is. Mire leértem a ház elé, ott volt a szekér, benne a halott Bandika.

Nem tudom, hol van a lakkcipő, talán a padláson porosodik, utoljára Bandika temetésén hordtam. Sárinak jó lenne, de finnyás, nem kell neki. Az uraméra később már nem kellett, mert nem mentem ki a temetőbe, elegendő lett a temetésekből. Megszóltak érte, de kit érdekel. Minek bámuljanak, hogy lám-lám, a nagysága idősebb volt, mégis túlélte az urát. Szálka vagyok én itt mindenki szemében, a városi tanítónő, aki elcsábította a fiatal gazdalegényt. Rég volt, mondjanak csak, amit akarnak. Nem kellett volna falura jönni, könnyebb életem lett volna városban, de már az is mindegy. Az uram ígért nekem fűt-fát, a csillagokat is lehozta volna az égről, én meg már benne voltam a korban. Az elején szépen éltünk, de anyósom, az a boszorkány egyfolytában szekált, leskelődött utánunk a szégyentelen. Az uram csak csodálkozott, miért nem engedem magamhoz, hát mert az anyja a kulcslyukon figyelt. Mikor aztán inni kezdett, akkor már kérdés nélkül is rámfeküdt, mosdatlanul is, részegen, mint a disznó, ha akartam, ha nem.

Anyósom engem okolt a balesetért is, hogy én küldtem őket szénáért abban az itéletidőben. Megbűnhődtem érte sokszorosan, a Fennvaló elvette az életem értelmét, és örökké kell élnem. Kemény lettem, nem tudtam szeretni többet senkit, miután elvette a fiamat. A lovak megvadultak a villámlástól, és bedöntötték a szekeret a kőomlásba. Bandika nem tudott időben leugrani róla. Mire az uram kiszabadította a kerekek közül, már nem lélegzett. A szekér derekába fektette szépen, aztán hazafelé véresre verte a lovakat. Utána ő sem élt sokáig, felemészttette a bánat, vagy a szesz, ki tudja. Csak anyósom maradt, és a marakodás, életre-halálra. Sárít akkor fogadtam örökbe, hogy ne legyek olyan egyedül. Tízéves volt, mint Bandika, amikor meghalt, és az árvaházból jött velem, ahol utoljára dolgoztam. Nem volt senkije, nagyon ragaszkodott hozzám, nekem meg kellett valaki a földekre, mert nem győztem egyedül a munkát.

Orbánné nem jön, én meg nem kelek fel, nem eszem, nem iszom. Nem is vagyok már éhes, a szám összeragad, a gyomrom összeszűkül, nem fér bele semmi, nincsenek beleim, nincs testem, egy fing nem sok, annyi sem jön ki belőlem. Csak a fájást érzem, a hasamból jön, de ha nem mozdulok, elviselhető. Fekszem sokáig, nem tudom, meddig, az idő összefolyik, nem érdekel már, mikor van reggel, mikor este. Meghalni könnyű, csak várni kell sokáig mozdulatlanul. Félálomban hallok, hogy vihar készülődik, itéletidő, ilyenkor mindig meghal valaki. A falusiak babonásak, úgy

tartják, a legöregebb lesz a következő halott. Nálam öregebb nincs már a faluban, megfogyatkoztak az emberek körülöttem. Én is inkább csak vegetálok, nem élet ez.

Hajnalban a varjak keltének megint, ellepték az udvart, fekete tőlük a csűr meg a tornác. Ugyanez volt az uram halála napján is. Akkor először kívántam, bárcsak lenne kutyánk, akkor nem merészkednének ide. Egy varjú az ablakban ül, a fejmenél. Gonoszan néz, guvadt szemekkel. Sikítanék, de nincs hangom, csak valami rekedtes hörgés jön ki a torkomból. Dörömbölök az ablakon, hessegetem, de meg se rezzen, tudja, hogy nem kell félni tőlem. Akkor észreveszem Bandikát, az ágyam szélén ül, és engem bámul azzal a nagy kék szemével. Kér, hogy ne bántsam a madarat, szerette az állatokat nagyon. *Hogy bántanám, életem, dehogyan bántom, csak maradj itt, mennyit vártam, hogy hazagyere!* Mosolyogva nyújtja felém a kezét, de közben távolodik, alig tudom már kivenni az arcát a sötétben. Vajon tényleg ő volt, vagy a szomszéd gyerek, a Béni?

Megint világos van, nyílik az ajtó, Sári jön, ezt is biztosan álmodom. Valakik felkapnak, visznek, hasogat a hátam, fáj a hasam, nem akarok menni, kapaszkodom az ágy támlájába, de nincs erőm, lefejtik a kezem, majd tűt szúrnak a jobb karomba, akkor megszűnik a fájdalom.

Mikor újra kinyitom a szemem, minden fehér, hunyorgok bele a neonfénybe. Sári azt mondja, kórházban vagyunk, le kell vetkőznöm egészen. Nem megy, fáj a karom, nem bírom lefejteni a lábamról a szorítóharisnyát. A nővérke ollóval vágja le, és a szemébe dobja. Minek kell nekem itt mutogatni magam, nem értem. Jön az orvos, szigorú arcú, szemüveges, el nem mosolyodna semmi pénzért. *Ha nem eszik és nem ürít, meghal*, ennyit mond csak, aztán kimegy. Kit érdekel, én már közelebb vagyok a halottakhoz, mint az élőkhez. A nővérke valami tálat hoz, azt mondja feküdjek hasra a vizsgálóágyon, alig tudok felmászni rá, nyilall a hasam, a lábaim ólomnehezek, szédülök. Alighogy lefekszem, szúró fájdalmat érzek az alsófelemben, csövet nyom bele, beöntés, mondja. Hát ezért jöttünk a puccos rendelőbe, hogy a seggembe vizet pumpáljanak? Felfújnak, mint egy lufit, szúr, feszít, mindjárt szétpukkanok, a szoba megtelik a jajgatással. Kiveszi a csövet, vécére kell mennem, de nem bírok felállni, tartani sem bírom, a nővérke villámgyorsan ágytálat tesz alá, ordítok, zubog a lé, nem merek odanézni. Istenem, rég esett valami ilyen jól, lehunyom a szemem, belélegzem a tömény szarszagot.

Ánzig, cvánzig, segged látszik, szalad ki a számon a megkönnyebbüléstől. Bandikának mondtam utoljára, mikor kicsi volt, emlékszem, hogy kacagott a drágaságom. De a kontyos nővérke nem nevet, hanem furcsán néz, a szemöldöke összeugrik. Nagyon fiatal, húszéves ha van, én a háború után voltam ennyi idős, és ugyanilyen csinos is, Istenem, milyen régen volt! *Nem a magáé látszik, kisasszonyka*, röhögök teli szájjal, mikor a tükörben megpillantom azt a lidércet. Éppen olyan, mint anyósom volt a legvégén: vézna, aszott csontváz, fogatlan szája nagy fekete lyuk. Nem én vagyok, én a csinos, feltűzött hajú nő vagyok, aki a lidérc mellett áll.

Nesze neked, lidérc, sikítom, és hozzávágom a papucsomat, amit Sári az előbb adott a kezembe. A tükör megreped.